МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В.Г. КОРОЛЕНКА

ХРОНІКА ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

Інформаційний бюлетень
2008 р. Вип. 4 (40)

Харків 2009

ББК 4734 (4Укр) 751.152я5
УДК 020
Х94

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка [Текст] : інформ. бюл. 2008. Вип. 4 (40) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад.: О. П. Куніч, А. М. Перепеча]. – Х., 2009. – 39 с.

Видання висвітлює події, що відбулися у ХДНБ ім. В. Г. Короленка впродовж жовтня – грудня 2008 р.

Укладачі: Олена Петрівна Куніч
Алла Михайлівна Перепеча

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень висвітлює основні події, що відбулися в інформаційній, науковій, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності ХДНБ ім. В. Г. Короленка у жовтні – грудні 2008 року. Подано відомості про працівників-ювілярів, видавничу продукцію бібліотеки, статті працівників.

Укладачі висловлюють подяку працівникам структурних підрозділів бібліотеки за сприяння у підготовці бюлетеня.

Довідки та пропозиції стосовно видання просимо надсилати на адресу:

61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18

ХДНБ ім. В. Г. Короленка, науково-методичний відділ.

Тел.: (057) 731-32-27

Факс: (057)731-11-01

E-mail: nmo @ korolenko. org. ua.

Більш оперативну інформацію про поточні події життєдіяльності бібліотеки, що відбулися чи становуться незабаром, можна отримати на web-сайті ХДНБ ім. В. Г. Короленка за адресою: http: // korolenko. kharkov. com.

1 ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ
(жовтень - грудень)

ЖОВТЕНЬ

4 жовтня. У відділі літератури іноземними мовами відкрилася виставка ***"What is space?"*** до Всесвітнього тижня космосу.

8 жовтня. Відбулося чергове засідання Американського клубу. Обговорювалася тема ***"Вища освіта у США".***

7 жовтня. Заступник директора Н. К. Фірсова, зав. науково-методичним відділом О. П. Куніч та зав. відділом масової роботи О. І. Крутас брали участь у звітному форумі ***"Бібліотека ХНЕУ у дзеркалі інноваційних п'ятирічних змін",*** присвяченому п'ятій річниці роботи оновленої бібліотеки Харківського національного економічного університету (ХНЕУ). Форум відкрив ректор університету, д-р екон. наук, професор В. С. Пономаренко. Директор бібліотеки ХНЕУ, Н. Н. Божко представила звітній огляд на тему : "Проблеми та перспективи розвитку університетської бібліотеки". З доповіддю "Роль бібліотек у забезпеченні наукового процесу виступила д-р екон. наук, професор Н. М. Внукова. Повідомлення "Новий зміст бібліотечної діяльності у світлі новітніх інформаційних технологій" (І. В. Загоруйко, зав. відділу інформаційних технологій), "Діяльність бібліотеки у сфері обслуговування іноземних студентів" (І. М. Хмілевська, зав. сектору обслуговування іноземних студентів), "Наукова бібліотека університету – джерело світових інформаційних ресурсів" (І. О. Золотарьова, канд. екон. наук, доцент) висвітлили різні аспекти роботи університетської бібліотеки.

Працівники ХДНБ ім. В. Г. Короленка та інших бібліотечних установ Харкова привітали колег зі знаменною подією. З великим задоволенням учасники форуму ознайомилися з роботою структурних підрозділів бібліотеки ХНЕУ, яка має авторитет серед читачів та бібліотечної громадськості міста.

7-8 жовтня. Головний бібліотекар науково-методичного відділу А. В. Підгайна брала участь у міжнародній науковій конференції ***"Проблеми гармонізації традиційних і новітніх бібліотечно-інформаційних ресурсів"*** (Секція 1 "Інформаційні ресурси сучасної наукової бібліотеки: проблеми трансформації та розвитку"), організованій Національною бібліотекою України ім. В. Вернадського. Представлено фільм-презентацію "Історія становлення та розвиток традицій відділу бібліотекознавства ХДНБ ім. В. Г. Короленка".

8 жовтня. Відбулася XI регіональна науково-практична конференція ***«Короленківські читання».*** В її роботі брали участь майже 100 фахівців ХДНБ ім. В. Г. Короленка та провідних бібліотек міста. Відкрила конференцію В. В. Мірошникова, заступник директора ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Представлено 15 наукових доповідей та повідомлень. Л. В. Волошина (голов. бібліотекар ХДНБ ім. В. Г. Короленка), Л. М. Федотова (заст. директора ХОУНБ), В. М. Лупіцька (зав. сектором ХОБД), Т. І. Берда (бібліотекар ЦБС Дзержинського району) повідомляли про результати ініційованого ХДНБ ім. В. Г. Короленка регіонального дослідження "Робота бібліотек України з незахищеними верствами населення". Актуальні питання бібліотечного обслуговування цієї категорії читачів, що обговорювалися на науковому форумі, зацікавили комітет Всеукраїнської спілки громадських організацій "Конфедерація громадських організацій інвалідів України".

З нагоди 155-річчя від дня народження В. Г. Короленка представили доповіді І. Я. Лосієвський (*«З історії мемуарної літератури про В. Г. Короленка: спогади Г. М. Кутоманова»*) та С. Б. Шоломова (*«До історії створення "Сліпого музиканта" В. Г. Короленка та рецензії на твір»*), фахівці відділу рідкісних видань ХДНБК. Проблемам сучасного бібліотекаря, що розглядалися на віртуальній конференції «Бібліотекар XXI століття: нові стандарти професії», проведеній ХДНБ ім. В. Г. Короленка, присвячена доповідь А. Л. Шалиганової, бібліотекаря відділу організації науково-дослідної роботи.

Обговорювалися також питання формування нової системи бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів, що передбачає надання нових послуг, на базі доповіді Т. Б. Павленко (зав. відділом бібліотеки Харківського державного медичного університету) та

В. І. Черкашиної (зав. сектором інформаційно-бібліографічного відділу ХДНБ ім. В. Г. Короленка). О. В. Филимонова, бібліограф відділу організації науково-дослідної роботи та Н. П. Борисенко, голов. бібліотекар науково-методичного відділу ХДНБ, ознайомили присутніх з результатами моніторингу «Інформаційні потреби і запити користувачів ХДНБ ім. В. Г. Короленка». Відображенню нотних видань ХДНБ ім. В. Г. Короленка у системі каталогів бібліотеки присвячена доповідь зав. сектором відділу наукової обробки документів і організації алфавітних каталогів Н. М. Кучерової.

Увазі учасників заходу запропонована виставка-перегляд документів *«Бібліотеки Харківщини в інформаційному просторі»*, організована фахівцями читального залу бібліотекознавства.

13 жовтня. У Німецькому читальному залі відділу літератури іноземними мовами відкрилася виставка ***"Der deutsche Bidhauer, Schritsteller und Zeichner Ernst Barlach und sein Besuch in Charkow: 70 Todestad".***

14 жовтня. Працівники читального залу бібліотекознавства організували книжкову виставку, присвячену 60-річчю від дня народження ***Ракитянської Валентини Дмитрівни***, директора ХДНБ ім. В. Г. Короленка, заслуженого працівника культури України.

15 жовтня. У читальному залі відділу «Україніка» відкрилася виставка мініатюр на бересті Кирима Юсуфовича Ісмаїлова, художника, члена Харківської обласної спілки народних майстрів та ремісників. Провідною темою творчості митця є храмова архітектура Харківщини.

20 жовтня. Відкрилася книжкова експозиція ***"Меценат світової науки: До 175-річчя Альфреда Нобеля",*** організована відділом масової роботи.

20-24 жовтня. В рамках реалізації регіонального проекту "Взаємодія", на замовлення фахівців Харківської медичної академії післядипломної освіти, працівники відділу технічної літератури провели тиждень винахідника ***"Сучасні методи профілактики, діагностики та***

лікування внутрішніх хвороб". Лікарі-практики мали можливість ознайомитись з описами винаходів до патентів Росії та України за останні 5 років. Представлено майже 2 тисячі примірників документів з таких питань, як засоби діагностики та лікування ішемічних хвороб серця, інфаркту міокарду; діагностика та профілактика ускладнень вагітності, діагностика, профілактика та лікування простатиту, аденоми; засоби діагностики та лікування патологій прямої кишки та інших.

Учасники висловили подяку працівникам ХДНБ ім. В. Г. Короленка за представлений матеріал.

23 жовтня. У відділі технічної літератури відбувся день патентознавця. Патентний повірений Є. С. Стогній виступив з доповіддю на тему "Патент на корисну модель як альтернатива патенту на винахід". Представлено статистичні дані щодо патентування корисних моделей в різних країнах світу, зокрема в Україні та Російській Федерації (за 1994–2008 роки). Доводилась необхідність патентування корисних моделей в Україні як найбільш доступна форма захисту технічних нововведень, що обумовило інтенсивний зріст чисельності корисних моделей за останній час. Зроблено традиційний огляд нових джерел інформації, що надійшли до відділу.

- Цього ж дня у відділі відбулась презентація БД "Автореферати дисертацій" Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, що містить 12,5 тис. авторефератів дисертацій з природничих і технічних наук, захищених на Україні в 1998–2008 роках.

24 жовтня. Відкрилася виставка ***"Сучасне військове мистецтво".*** Експонувалася література з питань воєнної безпеки, розвідки, психологічної боротьби, стратегічного маскування та інших.

28 жовтня. Завідуюча відділом «Україніка» Н. І. Полянська взяла участь у роботі IV з'їзду Національної спілки краєзнавців України, що відбувся у Києві в Українському домі. Загалом від Харківської області на з'їзді були присутні 11 делегатів – науковці харківських вузів, фахівці музейної справи, краєзнавці.

29 жовтня. У відділі «Україніка» розгорнуто виставку ***«З когорти харківських романтиків»***, присвячену 185-річчю від дня народження Якова Щоголева (1823–1898). Представлені видання висвітлювали життя і творчість письменника, який зробив значний внесок у розвиток української поетичної мови. Чільне місце на виставці зайняли також твори Я. Щоголева, зокрема прижиттєва збірка поезій «Ворскло», видана власним коштом поета, і «Слобожанщина», що вийшла друком у день його похорону.

31 жовтня. У відділі «Україніка» відбулися чергові краєзнавчі читання. Розглядалася тема ***«Харківські сторінки Володимира Винниченка»***. З повідомленням виступив доктор соціологічних наук М. М. Саппа. Йшлося про перебування письменника і політика в Харкові влітку 1920 року, після повернення з першої еміграції.

ЛИСТОПАД

3-7 листопада. В межах науково-методичної діяльності бібліотеки завідуюча відділом «Україніка» Н. І. Полянська та головний бібліотекар науково-методичного відділу Г. Д. Ковальчук були відряджені до Донецької області. Головна мета – вивчення досвіду краєзнавчої діяльності бібліотек регіону, організації бібліотечного обслуговування населення сільської місцевості, а також стану використання електронних ресурсів в обслуговуванні користувачів. Разом з бібліотечними фахівцями Донецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Н. К. Крупської вони відвідали 16 бібліотек регіону, зокрема обласні (для дітей та юнацтва), центральні міські бібліотеки Маріуполя, Краматорська, Костянтинівки, а також центральні та сільські бібліотеки Маріїнської і Слав'янської централізованих бібліотечних систем. Основні підсумки цієї роботи знайдуть відображення в методичних посібниках ХДНБ ім. В. Г. Короленка, у серії "В бібліотеках Східної України".

4 листопада. Патентний повірений Є. С. Стогній прочитав лекцію *"Правовий режим службового винаходу"* фахівцям Українського

технологічного центру. Висвітлено актуальні питання набуття та захисту прав винахідників на службові винаходи та корисні моделі.

10 листопада. В залі нових надходжень у межах «Мистецької вітальні» пройшла творча зустріч на тему ***«Світ садибної культури»***. У заході брали участь О. О. Іваницький (голова Харківського Дворянського зібрання), А. Ф. Парамонов (директор Харківського приватного музею міської садиби), Р. Капніст (член Дворянського зібрання).

- У великому читальному залі розпочала роботу книжкова експозиція ***"Письменник, який стверджує волю до життя. До дня пам'яті І. П. Котляревського".***

12 листопада. На краєзнавчих читаннях у відділі «Україніка» заслухано повідомлення краєзнавця Є. В. Шутова «Історичні топоніми Північного Причорномор'я», яке є складовою частиною його багаторічного дослідження чорноморських цивілізацій. Більш повно ці матеріали автор виклав у книзі «Черноморские цивилизации – Terra Inkognita» (Х., 2006), примірник якої зберігається у фонді бібліотеки.

- У залі нових надходжень відбулась творча зустріч з працівниками Харківського радіо і телебачення за участю журналістів різних каналів харківського телебачення (Н. Білокудрі, Ф. Дикань і С. Маренич) та журналіста Харківського радіо І. Д. Мироненка.

12-13 листопада. Працівники відділу технічної літератури організували цикл тематичних екскурсій для студентів факультету "Бізнес та фінанси" Національного технічного університету "ХПІ". Екскурсанти прослухали огляд первинної та вторинної документації, необхідної для проведення патентних досліджень, ознайомилися з правилами користування ДПА до міжнародної патентної документації. Їм була надана можливість використати набуті знання на практиці під час проведення пошуку патентних документів за бібліографічними даними. Загалом відділ відвідали 85 студентів, 30 із них стали читачами бібліотеки.

13 листопада. У читальному залі відділу технічної літератури відбувся черговий день патентознавця. Л. Б. Пижова, заступник голови Харківської обласної ради винахідників та раціоналізаторів, виступила з повідомленням про з'їзд Товариства винахідників та раціоналізаторів України, який відбувся у м. Києві 30 жовтня 2008 року. Вона зазначила, що основними завданнями з'їзду були розробка концепції діяльності Товариства винахідників та раціоналізаторів України, а також Програми розвитку науково-технічної творчості та підтримки винахідництва на період до 2020 року. Доповідачка ознайомила присутніх з ухваленими з'їздом рішеннями:

- поновити дружні зв'язки з творчими організаціями винахідників і раціоналізаторів країн ближнього та дальнього зарубіжжя, міжнародними об'єднаннями МФВА та МКОВР;
- для посилення ефективності діяльності ТВ і Р України регулярно обмінюватись досвідом роботи на семінарах та науково-практичних конференціях у регіонах із залученням провідних фахівців Держдепартаменту та Укрпатенту;
- налагодити тісні стосунки з діючими регіональними творчими об'єднаннями та організаціями в сфері інтелектуальної власності з метою розробки та надання пропозицій керівництву країни щодо розвитку економіки України та подоланню негативного впливу на неї світової економічної кризи 2008–2011 років;
- доручити Президії (Бюро) Ради ТВ і Р України невідкладно розглянути пропозиції регіональних ТВ і Р України з поточних питань та прийняти необхідні рішення щодо їх реалізації.

Учасники дня патентознавця підтримали рішення з'їзду і запропонували організувати у Харкові зустріч з провідними фахівцями Укрпатенту (у 1 кварталі 2009 року). У рамках дня патентознавця проведено презентацію винаходів доцента Харківської державної зооветеринарної академії В. І. Грицаєнка, який мешкає на Харківщині і запатентував понад 70 винаходів – розробок для механізації та автоматизації робіт в тваринництві. Винахідник детально зупинився на своїй праці "Зоогігієнічне забезпечення та розробка енергозберігаючих конструктивно-технологічних рішень у тваринництві". Його доповідь супроводжувалась переглядом фільму та демонстрацією макетів

винаходів. В. І. Грицаєнко поділився також своїм баченням ролі винахідницької діяльності на сучасному етапі.

14 листопада. Відділ масової роботи організував науково-практичну конференцію ***«Педагогіка В. О. Сухомлинського: орієнтири XXI століття»,*** присвячену 90-річчю від дня народження видатного педагога. У ній брали участь викладачі та аспіранти Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди, фахівці науково-методичного педагогічного центру управління освіти, представники Харківської обласної державної і міської адміністрації, викладачі вузів і шкіл міста. Особливу зацікавленість аудиторії викликали доповіді науковців і викладачів Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди (Б. М. Наумова, канд. пед. наук, викладача кафедри загальної педагогіки, Яковлєвої А. М., ст. викладача кафедри української мови і літератури), а також Ю. М. Главчевої, бібліотекаря НТБ НТУ «ХПІ» та інших. Увазі учасників заходу і читачей бібліотеки пропонувався перегляд літератури ***«Великий праведник»,*** присвячений дню народження В. О. Сухомлинського.

18 листопада. На веб-сайті бібліотеки відкрилася перша віртуальна виставка з циклу ***„Дореволюційні нотні видання ХДНБ ім. В. Г. Короленка”*** (http:// korolenko. kharkov. com.) з автографами та дарчими написами композиторів та музичних діячів.

21 листопада. Науково-методичний відділ організував заняття на курсах підвищення кваліфікації працівників бібліотек харківських вузів, ініційованих Асоціацією сучасних бібліотечно-інформаційних технологій.

У читальному залі бібліотекознавства слухачі курсів ознайомилися з послугами, які надає цей структурний підрозділ, з діяльністю віртуальної методичної служби ХДНБ ім. В. Г. Короленка, що представлена в мережі Інтернет на веб-сайті бібліотеки (її презентували працівники науково-методичного відділу Г. Д. Ковальчук та Н. П. Борисенко), з фільмами-презентаціями “Бібліотека XXI століття”, “Відділ бібліотекознавства ХДНБ ім. В. Г.Короленка: витоки становлення,

розвиток традицій" та технологією їх створення (викон. А. В. Підгайна, голов. бібліотекар науково-методичного відділу).

26 листопада. Працівники відділу технічної літератури брали участь у семінарі Союзу підприємців Харківської області, організованому незалежним агенством екологічної інформації (НГО "ЕкоІнформ"). Розглядалися питання екології та утилізації відходів. Учасники заходу ознайомились з літературою відповідної тематики із фондів бібліотеки, отримали рекламні матеріали про послуги, які вона надає користувачам.

26-29 листопада. Працівник Австрійської бібліотеки Н. Без-лєпкіна брала участь у семінарі (м. Львів), присвяченому 10-річчю від дня заснування Українсько-Австрійського центру співробітництва з питань науки, культури та освіти в Україні. В рамках заходу проведено нараду працівників австрійських бібліотек, відкритих у різних регіонах України (Львові, Дрогобичі, Чернівцях, Харкові, Києві та інших містах), на якій обговорювалися стан, перспективи роботи цих бібліотек, проблеми координації їх діяльності з Українсько-Австрійським центром, який очолює пан Андреас Веннінгер. Особлива увага приділялася питанням організації спільних культурних проектів, таких як виставки та лекторські читання.

Активну участь у роботі семінару брали австрійські лектори, які працюють в університетах України і зацікавлені в поширенні інформації про Австрію. Увазі присутніх запропоновано лекцію відомого українського науковця Тимофія Гавриліва на тему „Особливості перекладу австрійської літератури". Відомий історик Василь Расевіч виступив з доповіддю «Mythos Lemberg», присвяченою історії м. Львова. Учасники семінару мали можливість ознайомитися з діяльністю культурного центру «Дзига».

28 листопада. У відділі «Україніка» відбулися краєзнавчі читання. Розглядалося питання розвитку на Харківщині культури національних меншин у 1920-х – на початку 1930-х рр. Багатий фактографічний і статистичний матеріал містила доповідь О. С. Гончарової, канд. іст. наук, викладача ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, і викликала багато запитань у слухачів.

ГРУДЕНЬ

1 грудня. В актовому залі бібліотеки відбулись урочисті збори читачів та працівників, присвячені даруванню ХДНБ ім. В. Г. Короленка родинної реліквії харків'ян Гіршманів – збірника А. П. Чехова "Повести и рассказы" (М., 1894) з автографом великого російського письменника – дарчим написом Юлії Олександрівні Гіршман, дружині видатного українського офтальмолога і громадського діяча Леонарда Леопольдовича Гіршмана. Дарувальник – громадянин Франції Георгій Олександрович Гіршман, правнук Л. Л. та Ю. О. Гіршманів.

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка висловлює щиру подяку громадянам Франції пану ГЕОРГІЮ ОЛЕКСАНДРОВИЧУ ГІРШМАНУ, пані ВІКТОРІЇ КОМАС-ГІРШМАН, пані НАСТІЕЙО, пану ВОЛОДІЕЙО за безцінний дарунок.

На зборах виступив Г. О. Гіршман, а також М. І. Ковтун (головний лікар Харківської міської офтальмологічної лікарні № 14 ім. проф. Л. Л. Гіршмана), І. Л. Серебренніков (харківський дослідник, історик медицини), І. Я. Лосієвський (завідувач відділу рідкісних видань і рукописів). Від імені колективу бібліотеки, читачів, усіх харків'ян директор бібліотеки В. Д. Ракитянська висловила щиру подяку Георгію Олександровичу Гіршману за безцінний дарунок. Книга з автографом А. П. Чехова, у травні 1898 р. надіслана письменником до Харкова, повернулася до нашого міста, стане прикрасою колекції книг з автографами ХДНБ ім. В. Г. Короленка – колекції, яка містить автографи класиків вітчизняної та світової літератури.

На урочистому заході репрезентовано експозицію, присвячену життю та діяльності Л. Л. Гіршмана, серед експонатів якої – брошура видатного вченого з дарчим написом Харківській громадській бібліотеці. Н. Є. Фоміна, головний редактор видавництва "Фоліо", подарувала бібліотеці цінне ілюстроване видання великого формату у художньо виконаній оправі – "Моя любов" Івана Франка (Х.: Фоліо, 2006).

Репортажі з урочистих зборів увійшли до інформаційних випусків Облрадіо, телевізійних каналів Р–1, 7-й канал, АТВК, Фора; інформація розповсюджена по каналах Укрінформ.

- Цього ж дня у відділі «Україніка» до 135-річчя заснування Наукового товариства імені Шевченка відкрилася виставка ***«Перша національна наукова установа»***. Представлено видання наукового товариства різних років, в тому числі закордонного періоду його діяльності, література про наукові здобутки та окремих діячів (М. Грушевського, І. Франка, В. Гнатюка, М. Жученка та багатьох інших).

- Проведено день інформації за темою ***"Права людини – фундамент розвитку демократії в світі"***, організований відділом літератури іноземними мовами для викладачів та студентів факультету культурології Харківської національної академії міського господарства.

2 грудня. Відбувся міжвідомчий науково-практичний семінар фахівців бібліотек – головних методичних центрів м. Харкова на тему ***„Актуальні питання наукової каталогізації та менеджмент знань"***, організований за багаторічною традицією працівниками відділу систематизації та організації систематичного каталогу, а також відділу обробки фондів та організації алфавітних каталогів. На семінарі розглядалися основні тенденції розвитку бібліотечних каталогів в умовах формування суспільства знань, питання виховання у користувачів інформаційної культури, ролі бібліотек в управлінні знаннями, впровадження нових інформаційних технологій, зокрема в практику формування електронних каталогів та можливості багатоаспектного інформаційного пошуку. Представлено доповіді-презентації „Бібліографічний опис локальних електронних видань", „Дореволюційний фонд нотних видань ХДНБ ім. В. Г. Короленка" (фахівці відділу обробки фондів Л. О. Мартовицька, Н. П. Погрібняк). Висвітлювався досвід роботи відділу систематизації ХДНБ ім. В. Г. Короленка та його роль у задоволенні інформаційних потреб користувачів (М. М. Чегринець, голов. бібліотекар), актуальні проблеми формування у користувачів культури використання традиційних та електронних каталогів (С. І. Римарєва, голов. бібліотекар відділу обслуговування). В межах семінару працювала книжкова виставка *"Наукова каталогізація в умовах формування суспільства знань"*, організована працівниками читального залу бібліотекознавства науково-методичного відділу.

- Цього ж дня, в межах реалізації плану науково-методичної діяльності бібліотеки, М. М. Задорожнюк, зав. відділом зберігання фондів, та Н. П. Осадча, провідний бібліотекар, відвідали Первомайську центральну міську бібліотеку Харківської області з метою вивчення стану роботи та надання методичної допомоги з питань формування, організації використання та забезпечення зберігання бібліотечних фондів.

- У відділі «Україніка» проводився день фахівця для викладачів навчального курсу «Харківщинознавство» загальноосвітніх шкіл області. Учасники заходу прослухали лекцію «Краєзнавча діяльність ХДНБ ім. В. Г. Короленка: традиції та інновації» і огляд друкованих та електронних краєзнавчих видань, познайомилися з електронними краєзнавчими ресурсами, що створюються у бібліотеці.

3 грудня. Відбулась зустріч за «круглим столом» ***«Соціальний захист інвалідів»*** до Міжнародного дня інвалідів. У заході брали участь О. М. Білоусов, директор Харківської обласної гімназії для сліпих дітей ім. В. Г. Короленка; М. П. Морозова, вихователь гімназії; Г. О. Гіршман, а також почесний гість Харкова – праправнук засновника школи сліпих, харківського медика Л. Л. Гіршмана (Франція).

- Проведено засідання секції вченої ради з питань традиційного та машиночитаного каталогізування. Обговорювалися питання "Авторитетний / нормативний файл предметних рубрик як основний засіб тематичного пошуку в електронному каталозі ХДНБ ім. В. Г. Короленка" (інформація зав. сектором відділу систематизації В. Ю. Гаркавець), "Нотні видання ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Відображення в системі каталогів" (інформація зав. сектором відділу обробки фондів Н. М. Кучерової), а також проблема скорочення карткового репертуару в системі читацьких каталогів бібліотеки (інформація зав. відділом обробки О. А. Поліщук).

4 грудня. В межах циклу заходів "Наука на сторожі здоров'я людини", що проводяться відділом технічної літератури, відбувся "круглий стіл" на тему ***"Довкілля та здоров'я людини".*** Постійний ведучий заходів названого циклу, д-р мед. наук, професор Харківської

медичної академії післядипломної освіти (ХМАПО) В. В. Россіхін наголосив на проблемах довкілля та їх небажаному впливі на здоров'я людини. Особливу увагу він звернув на забруднення питної води, зокрема у м. Харкові, розповів про хвороби, що виникають через нестачу чистої питної води у раціоні споживачів, а саме харків'ян. Наступний доповідач, О. В. Бухмін, канд. мед. наук, який також представляв ХМАПО, акцентував увагу на характерних властивостях води з різних джерел Слобожанщини. Зокрема, лікувальних властивостях мінеральних та мінералізованих вод Харківської області, особливо Березівської води, придатної для лікування сечо-статевих органів людини.

І. Бакуніна, представник компанії "Zepter", підтвердила висновок доповідачів про низьку якість водопровідної питної води у Харкові, яка за рівнем забрудненості майже в 7 разів перевищує допустимі європейські норми, і продемонструвала на практиці дію установки для її очистки, що працює за принципом зворотнього осмосу.

У доповіді В. В. Россіхіна "Повітря приміщень та сучасні засоби його очищення" зазначалося, що у житлових та службових приміщеннях повітря зазвичай забруднено промисловими та побутовими викидами, тому великого значення набуває використання засобів для його очищення, що поглинають газоподібні забруднення, насичують вільними іонами кисню та озону. В. В. Россіхін розповів також про роль та значення масажу для здоров'я людини, його види та методики виконання. Представники фірми "Cassada" розповіли про новітні масажні прилади, продемонстрували різні види ручного масажу, переваги сучасних здобутків винахідників і дизайнерів у цій області. Присутні дійшли висновку, що фізичний та фізіотерапевтичний вплив масажу у деяких випадках дозволяє відмовитись від вживання ліків.

Під час "круглого столу" експонувалась виставка "Чисте довкілля – запорука здоров'я", оформлена спільно з працівниками інформаційно-бібліографічного відділу. На виставці представлено книжкові видання, нормативно-технічна та патентна документація.

У заході брали участь представники ЗМІ. Інформація про "круглий стіл" пролунала по обласному радіо, надрукована в газеті "Голос Харькова" (№ 34, грудень 2008р.) та розміщена на сайті інформаційного агенства "Status Quo" (http:www.sq.com.ua/show_news).

• У науково-методичному відділі відбулося засідання “круглого столу” з питань бібліотечної статистичної звітності. В заході брала участь О. М. Василенко, канд. іст. наук, фахівець Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського, яка рік тому захистила дисертацію на тему ”Бібліотечна статистика в Україні (1992–2005 рр.)”. Олена Миколаївна ознайомила присутніх з досвідом роботи національної бібліотеки щодо статистичної звітності. Відбувся обмін думками з проблемних питань державної бібліотечної статистики тощо.

4 грудня. У залі нових надходжень розпочала роботу книжкова виставка ***“В ім’я людини”***, організована до 95-річчя від дня народження М. М. Амосова, видатного вченого, лікаря, який присвятив понад 40 років свого життя кардіохірургії.

5 грудня. Працівники науково-методичного відділу, О. П. Куніч, А. М. Перепеча та О. Б. Стогній були запрошені на наукову конференцію ***“Є. П. Там – видатний український бібліотекознавець і педагог”***, організовану Харківською державною академією культури з нагоди 90-річчя вченого. З доповіддю про діяльність Євгена Петровича Тама як видатного українського бібліотекознавця, організатора бібліотечної освіти та педагога виступив В. В. Сєдих, канд. пед. наук, доцент кафедри книгознавства та фондознавства. Н. М. Кушнаренко, д-р пед. наук, професор, зав. кафедри книгознавства та фондознавства, проректор з наукової роботи ХДАК репрезентувала повідомлення “Є. П. Там як засновник української школи бібліотечного фондознавства”. М. В. Москальова, студентка ІІІ курсу факультету бібліотекознавства та інформатики виступила з повідомленням на тему “Є. П. Там і студенти”. Своїми спогадами поділилися рідні, друзі, колеги, у т. ч. представники бібліотеки ім. В. Г. Короленка.

До конференції була відкрита експозиція, присвячена Є. П. Таму та його кафедрі.

• У німецькому читальному залі почала роботу виставка ***“Alles rund um Weihnachten”***.

8 грудня. У залі нових надходжень відкрилася книжкова виставка ***“І душу і тіло даймо за край свій єдиний ...”*****,** присвячена 145-річчю від дня народження Б. Грінченка. Представлені видання освітлюють життя і творчість видатного українського поета, прозаїка, драматурга, мовознавця, організатора видавничої справи, громадського діяча кінця XIX – початку XX ст., про якого сучасники говорили, що він “більше працював, ніж жив ...”.

10 грудня. ***“Над усе – гідність людини: фундамент об’єднаної Європи”*** – тема виставки, що працювала у Бібліотеці документів Ради Європи з прав людини.

12 грудня. В актовому залі бібліотеки відбулося розширене засідання ради зав. відділами при директорі. Обговорювалися результати локальних досліджень «Інформаційні потреби і запити користувачів з позиції моніторингу» та «ХДНБ ім. В. Г. Короленка очима її працівників та користувачів», проведених у 2008 р. (доповідач О. В. Філімонова, бібліограф відділу організації науково-дослідної роботи). Проаналізовано, за підсумками анкетування, ставлення користувачів до бібліотеки, подано оцінку роботи книгозбірні щодо задоволення інформаційних потреб та запитів читачів. Особливу увагу звернено на зауваження та пропозиції респондентів щодо вдосконалення роботи різних відділів бібліотеки та визначення шляхів подальшої оптимізації системи обслуговування читачів.

Н. П. Борисенко, головний бібліотекар науково-методичного відділу, виступила з доповіддю “Про результати діяльності ХДНБ ім. В. Г. Короленка з надання платних послуг”. Присутні були ознайомлені з підсумками моніторингу щодо надання платних послуг користувачам, проведеного в межах відповідного дослідження. Доповідачка проаналізувала існуючі платні послуги, їх використання різними категоріями читачів, охарактеризувала найбільш затребувані послуги, що надаються за платню, ефективність діяльності бібліотеки в цілому та кожного окремого відділу за цим напрямком. Йшлося також про використання позабюджетних надходжень, отриманих бібліотекою в результаті надання платних послуг, шляхи оптимізації роботи тощо.

Підготовлені доповідачами матеріали представлено в локальній АІБС бібліотеки. Доповіді супроводжувалися стендовими презентаціями.

15 грудня. Відкрилася книжкова експозиція ***“Проблема прав людини в Україні та світі”.*** На ній представлено понад 150 видань, більшість з яких містила аналіз системи прав і свободи людини, громадянина як категорії конституційного права.

17 грудня. У відділі «Україніка» розпочала роботу виставка ***«Найвідоміший український філолог ХХ століття»***, присвячена 100-річчю від дня народження Юрія Шевельова (1908–2002). Експонувалася література про доробок вченого у різних галузях мовознавства, літературознавства, в т. ч. фундаментальна монографія «Історична фонологія української мови», яку він вважав найголовнішою працею свого життя. Великий інтерес у читачів викликали спогади Ю. Шевельова «Я – Мене – Мені... (і довкруги)» та праці про його життєвий і творчий шлях.

18 грудня. На замовлення методичного центру бібліотек коледжів та технікумів м. Харкова проведено семінар з питань впровадження в практику бібліотечної роботи ДСТУ 7.1-2006 “Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання” (системи стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи). Семінар проводився за формою “мастер-класу”. Методичні консультації, презентації та практичні заняття стосовно правил складання бібліографічних записів та описів за цим стандартом, який набув чинності з липня 2007 р. (згідно з наказом Держспоживстандарту України від 10 листопада 2006 р. за № 322) репрезентувала Л. О. Мартовицька, головний бібліотекар відділу обробки фондів та організації алфавітних каталогів.

- У залі нових надходжень відбулась презентація художньої виставки харківської майстрині Ніни Алдобаєвої ***«Український дивосвіт»***. Увазі читачів і гостей бібліотеки представлені роботи, виконані в техніці різьби по дереву та графіка майстра декоративно-прикладного мистецтва.

19 грудня. Проведено Єсенінські читання ***«Певец страны березового ситца»***, присвячені 10-й річниці заснування музею С. Єсеніна у Харкові (Харківська середня школа № 17). Захід відбувся у залі нових надходжень за участю Л. П. Клімової (єсенінознавця), С. Т. Брєдун (директора музею), М. С. Васильєва (члена пушкінського клубу), О. І. Приймака (харківського поета). В межах читань проведено презентацію книги В. А. Божко «Есенин в Харькове».

19-20 грудня. Директор ХДНБ ім. В. Г. Короленка, В. В. Ракитянська відряджена до Києва на атестацію.

22 грудня. В актовому залі бібліотеки відбулося розширене засідання секції вченої ради з питань наукового управління і бібліотечних технологій. Розглядалося питання ***"Стан, проблеми та оптимізація діяльності з розвитку професійної культури персоналу бібліотеки як складової роботи з кадрами"***, підготовлене комісією, членами якої були: А. Б. Стогній, головний бібліотекар науково-методичного відділу (голова комісії), А. А. Підгайна, головний бібліотекар цього ж відділу, О. І. Танько, вчений секретар. У доповіді голови комісії, що супроводжувалася стендовою презентацією, представлено об'єктивний детальний аналіз роботи бібліотеки та структурних підрозділів щодо розвитку професійної культури працівників, вказано на недоліки. Особлива увага приділялася питанням удосконалення роботи. Більшість із запропонованих комісією заходів, які слід вжити з метою оптимізації діяльності, була ухвалена вченою радою і буде реалізовуватися наступного року. Серед них, зокрема, розробка "Програми розвитку кадрової політики ХДНБ ім. В. Г. Короленка на 2009–2014 рр.".

24 грудня. У відділі «Україніка» проведено презентацію книг доктора фізико-математичних наук, голови Харківського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» А. М. Кіндратенка «Європейські гуни – предки українців» і «Європейські гуни в описах давніх авторів». Автор ознайомив присутніх зі змістом свої досліджень та обґрунтував необхідність подальшої дослідницької роботи.

29 грудня. В актовому залі відбувся святковий вечір ***«Новорічний калейдоскоп»***, організований працівниками бібліотеки. Відкрила його директор В. Д. Ракитянська. На святі демонструвався відеофільм "***Чарівні посмішки***" (про працівників бібліотеки).

* * *

• У межах реалізації Державної Програми розвитку і функціонування української мови на 2004–2010 рр., відділ комплектування фондів виконав у IV кв. великий обсяг роботи по прийманню, розміщенню і обліку україномовних видань, що будуть розповсюджуватись серед бібліотек м. Харкова та області Міністерства культури і туризму України. Всього одержано 57084 пр. книг від 36 видавництв, на загальну суму понад 2,5 млн. грн.

• Продовжувалася робота ***віртуальної методичної служби бібліотеки***, презентація якої відбулася у травні поточного року на міжнародних наукових читаннях, присвячених 105-річчю від дня заснування відділу бібліотекознавства. В межах дистанційного консультування працівниками науково-методичного відділу надано 19 віртуальних методичних консультацій з різних питань бібліотечної діяльності.

• Відділ організації науково-дослідної роботи працював над реалізацією програми всеукраїнського дослідження ***"Молодий робітник наукових бібліотек України – погляд у майбутнє".*** Проводилося анкетування бібліотекарів обласних універсальних наукових бібліотек, яким ще не виповнилося 35 років, та керівників тих структурних підрозділів, де працюють молоді працівники. Загалом отримано майже 500 анкет. Серед респондентів – 360 молодих працівників з 23 обласних бібліотек України.

У рамках дослідження, за ініціативою ХДНБ ім. В. Г. Короленка та при підтримці Харківської державної академії культури, на сайті бібліотеки відбулася віртуальна наукова конференція ***"Бібліотекар XXI ст.: нові стандарти професії".*** Започаткована як всеукраїнська, вона за представництвом набула статус міжнародної (участь Брянської ОУНБ ім. Ф. І. Тютчева та інших бібліотек Росії). В обговоренні акту-

альних проблем бібліотечної професії активну участь брали фахівці Донецької, Кіровоградської, Луганської, Сумської ОУНБ, бібліотек Харкова, провідні вчені, викладачі, студенти.

Підсумки роботи будуть оприлюднені на всеукраїнській науковій конференції ***«Бібліотечна молодь: погляд в майбутнє»***.

2 КОРОЛЕНКІВЦІ – ЮВІЛЯРИ 2008 РОКУ

10 лютого. Відзначила своє 50-річчя ***Істоміна Вікторія Владиславівна***, завідувачка відділу літератури іноземними мовами.

У 1979 році, після закінчення Харківського державного інституту культури, В. Істоміна улаштувалась на роботу в ХДНБ ім. В. Г. Короленка на посаду головного бібліотекаря науково-методичного відділу, потім працювала головним бібліотекарем сектору планування та НОП. З 1996 року – зав. відділом літератури іноземними мовами.

Професійна ерудиція, знання основних ділянок бібліотечної технології дозволяє Вікторії Владиславовні ефективно керувати таким комплексним відділом як відділ літератури іноземними мовами. Вона брала участь у створенні та організації роботи нових структурних підрозділів відділу: Німецького читального залу, Австрійської бібліотеки, Бібліотеки документів Ради Європи з прав людини.

В. В. Істоміна зарекомендувала себе як грамотний, вдумливий, кваліфікований спеціаліст високого професійного рівня. Вона постійно впроваджує нові, сучасні форми бібліотечної роботи та керівництва кадрами. Допомагає молодим спеціалістам, сприяє їх професійному зростанню.

Вікторії Владиславівні властиві доброзичливість, чуйність, прагнення до взаєморозуміння і разом з тим вимогливість до себе й оточуючих. Вона користується заслуженим авторитетом та повагою колег.

Колектив відділу та бібліотеки щиро вітає В. В. Істоміну і зичить їй доброго здоров’я, натхнення та успіхів у праці.

28 квітня. Виповнилося 50 років ***Володимиру Георгійовичу Бикову,*** працівнику відділу рідкісних видань і рукописів.

У ХДНБ ім. В. Г. Короленка Володимир Георгійович працює з 1987 р. Займав посаду старшого бібліотекаря відділу зберігання фондів (1987–1988 рр.), бібліотекаря II категорії. Зараз працює бібліотекарем I категорії відділу рідкісних видань і рукописів. Підвищував кваліфікацію у відділі рідкісних видань Російської державної бібліотеки (Москва) та інших провідних бібліотеках Росії.

В. Г. Биков, історик за фахом, випускник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, виконує важливий комплекс робіт з формування, забезпечення збереження, наукового опису та популяризації колекцій фонду рідкісних видань і рукописів бібліотеки, є відповідальним за стан збереження, облік та науковий опис рукописного фонду бібліотеки – документів архівних фондів і колекцій архівних матеріалів. Він веде алфавітний каталог рідкісних книг, читацьку картотеку колекцій рукописних книг і архівних матеріалів; виконує обов'язки чергового у читацько-експозиційному залі відділу, керуючи основними процесами з обслуговування користувачів, інформаційно-бібліографічної та екскурсійної роботи; готує планові тематичні експозиції рідкісних і цінних документів. Також Володимир Георгійович виконує значну частину планових завдань відділу з формування бібліографічних записів (науковий опис книг, автографів на книгах). З 2008 р. В. Г. Биков здійснює роботи з державної експертизи документів за запитом установ та служб, приватних осіб. Він є автором великої кількості наукових публікацій. Володимира Георгійовича нагороджено почесними грамотами адміністрації ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

14 травня. Відзначила свій ювілей ***Ємець Алла Олексіївна.***

З 1979 по 1988 рік, після закінчення Харківського державного інституту культури, Алла Олексіївна працювала у Книжковій палаті України на посаді бібліографа. Наступні чотири роки – у бібліотеці Науково-дослідного технологічного інституту приладобудування на посаді бібліотекаря.

З 1992 р. А. О. Ємець працює у ХДНБ ім. В. Г. Короленка провідним бібліотекарем відділу наукової обробки та організації алфавітних каталогів. За цей час вона опанувала технологічні процеси

складання бібліографічного опису документів, аналітичного опису журналів. Бере участь у редагуванні електронного каталогу бібліотеки та бібліографічних записів.

Алла Олексіївна сумлінно виконує свої посадові обов'язки, постійно підвищує професійний рівень. Дисциплінована, доброзичлива, надзвичайно працелюбна, вона має авторитет у колег.

21 травня. Святкувала свій 55-й день народження ***Лучко Раїса Михайлівна***, бібліотекар відділу наукової обробки та організації алфавітних каталогів.

Раїса Михайлівна у 1974 р. закінчила Одеський гідрометеорологічний інститут за фахом "інженер-агрометеоролог". Дружина військовослужбовця, вона багато років працювала за спеціальністю в різних регіонах країни, а у 1995 р. влаштувалася на роботу в ХДНБ ім. В. Г. Короленка, у відділ наукової обробки та організації алфавітних каталогів, де працює до цих пір у секторі технічної обробки документів. З 2000 р. займає посаду бібліотекаря 1 категорії.

Для фахівця, який має вищу технічну освіту, робота в бібліотеці була незвичною, проте Р. М. Лучко старанно вчилась. Опанувавши поступово всі технологічні процеси роботи сектору, Раїса Михайлівна здійснює прийом, облік та технічку обробку документів. Вона також засвоїла і виконує роботу інших суміжних секторів відділу як то складання аналітичного опису журналів, вилучення карток за актами, звіряння топографічного каталогу з алфавітними тощо.

Працелюбна, дисциплінована, доброзичлива, Раїса Михайлівна охоче бере участь у художній самодіяльності, має авторитет у колективі.

31 травня. Виповнилося 55 років ***Валентині Павлівні Дерев'янко***, головному бібліотекарю відділу наукової обробки та організації алфавітних каталогів. Вона закінчила Харківський державний інститут культури, вже 34 роки працює у бібліотеці. Спочатку займала посаду бібліотекаря, а пізніше, набувши практичного досвіду, почала працювати головним бібліотекарем.

Валентина Павлівна здійснює наукове редагування алфавітних каталогів, розподіляє бібліографічні описи за каталогами і картотеками бібліотеки, веде облік карток. Згідно з посадовими обов'язками вона

надає методичну допомогу бібліотечним працівникам з питань наукової обробки документів. У 2002 році, після автоматизації процесу обробки документів, опанувала роботу суміжних секторів відділу, а саме: формування бібліографічних записів авторефератів дисертацій, тиражування карток в автоматизованому режимі тощо. В. П. Дерев'янко сумлінно виконує свої обов'язки, досконало володіє технологією "Шлях документа у процесі обробки", має організаторські здібності, постійно підвищує свій професійний рівень.

Працівники бібліотеки цінують Валентину Павлівну – ініціативного, працелюбного, дисциплінованого фахівця, доброзичливу людину.

7 липня. Святкувала 55-річчя ***Ольга Олексіївна Малець,*** головний бібліотекар відділу зберігання фондів**,** визнаний професіонал бібліотечної справи.

У бібліотеці Ольга Олексіївна працює з липня 1973 року. Бібліотечна робота захопила її та стала справою всього життя. О. О. Малець систематично вивчає можливості новітніх інформаційних технологій для вдосконалення обслуговування користувачів та впроваджує їх у практику роботи відділу. Вона розробляє схеми найбільш раціональної організації та розміщення фондів, що в умовах постійного зростання їх обсягу є особливо актуальним, виконує багатопланову роботу щодо забезпечення збереження фондів. Особливу увагу О. О. Малець приділяє науковій, зокрема науково-методичній роботі.

Ольга Олексіївна – висококваліфікований фахівець, дбайлива мати, бабуся. Колектив відділу зберігання фондів поважає і цінує О. О. Малець, бажає їй міцного здоров'я, добробуту, нових творчих успіхів.

10 липня. Колектив бібліотеки вітав з 55-річчям ***Віру Григорівну Прохорову,*** завідувачку відділом технічної літератури.

Закінчивши у 1974 р. Харківський державний інститут культури, Віра Григорівна за призначенням влаштувалася на роботу у відділ технічної літератури ХДНБ ім. В. Г. Короленка і ось вже майже 34 роки працює у цьому структурному підродилі.

Як керівник Віра Григорівна спрямовує роботу відділу на оптимальне задоволення потреб і запитів користувачів, пов'язаних з використанням фондів патентів та нормативних документів. Вона забезпечує високий рівень популяризації інформаційних ресурсів відділу, вдало поєднує використання традиційних форм обслуговування з новими, що ґрунтуються на застосуванні сучасних технологій. В. Г. Прохорова ініціювала створення у відділі Центру інформаційного забезпечення винахідництва, головна мета якого – підтримка інноваційної та винахідницької діяльності. Вона залучає до співпраці найбільш активні щодо цього установи та організації Харкова. Відділ репрезентує бібліотеку на міжнародних, регіональних, міських конференціях з актуальних технічних, технологічних, екологічних та інших проблем.

Віра Григорівна надає допомогу вищим навчальним закладам в якісній підготовці майбутніх фахівців, проводячи численні лекційні та практичні заняття студентів, що навчаються за спеціальністю "Інтелектуальна власність". Вона бере участь у науковій роботі бібліотеки, зокрема науково-дослідній. За підсумками наукових розвідок готує статті до збірок матеріалів щорічної науково-практичної конференції "Короленківські читання". Укладач 7-ми науково-допоміжних бібліографічних покажчиків "Винахідники Харківщини", а також низки покажчиків описів винаходів України, Росії, розроблених на замовлення наукових та виробничих установ міста.

В. Г. Прохорова є учасником загальнобібліотечних рекламних проектів, членом багатьох комісій, що створюються з метою аналізу різних напрямків діяльності бібліотеки в межах роботи дорадчих органів (вченої ради бібліотеки, ради зав. відділами при директорі та інших).

Віра Григорівна не лише авторитетний фахівець, а й красива жінка, добра, чуйна людина, чудова мати. Її високий професіоналізм, працелюбність вкупі з легким доброзичливим характером сприяють якнайкращій роботі відділу. В. Г. Прохорова – людина оптимістичної вдачі, що також позитивно впливає на мікроклімат підрозділу, який вона очолює.

10 липня. Виповнилося 60 років ***Лілії Дмитрівні Гонтаренко***, ветерану праці, головному бібліотекарю відділу технічної літератури.

Лілія Дмитрівна у 1971 р. закінчила з відзнакою Московський державний інститут культури. Працювала у методичному відділі Брянської обласної універсальної наукової бібліотеки, потім у Кіровоградській обласній бібліотеці. З 1975 р. вона працює у відділі технічної літератури ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Л. Д. Гонтаренко 37 років віддала бібліотечній справі. Вона бере активну участь у науково-методичній роботі. Лілія Дмитрівна відвідала багато бібліотек України з метою надання методичної допомоги, вивчення та популяризації передового досвіду бібліотечної діяльності тощо. Природний аналітичний розум, великий досвід роботи дозволяють їй розробляти на високому професійному рівні (самостійно та у співавторстві) узагальнюючі матеріали, методичні рекомендації для бібліотек України з різних питань діяльності, і, передусім, за основним профілем роботи відділу технічної літератури.

Всю свою енергію, знання, багаторічний досвід Лілія Дмитрівна віддає підготовці молодих фахівців бібліотеки та відділу технічної літератури. Майже 20 років, згідно з посадовими обов'язками, Л. Д. Гонтаренко відповідає за організацію у відділі науково-організаційної та науково-дослідної роботи, сприяє оптимізації інформаційно-бібліотечних технологій. Вона також бере участь у підготовці покажчиків описів винаходів з окремих галузей науки і техніки, біобібліографічних покажчиків, статей до наукових збірок та інших публікацій.

Лілія Дмитрівна виконує великий обсяг робіт з формування, ведення, організації та обліку підсобного фонду відділу, створення довідково-пошукового апарату до нього. Вона виконує весь комплекс робіт з наукового управління зібраннями, організації підсобного фонду та його збереження.

Л. Д. Гонтаренко – комунікабельна, тактовна, відповідальна, доброзичлива, чуйна людина. Її поважають і цінують за професійну ерудицію, сумлінне ставлення до праці. Вона неодноразово отримувала подяки, Почесні грамоти.

24 серпня. Святкувала 50-річчя ***Третяк Тетяна Анатоліївна.***

Після закінчення середньої школи, з 1977 по 1978 рік Тетяна Анатоліївна працювала у бібліотеці секретарем-машиністкою. В 1977 р. закінчила ПТУ № 6 за цією спеціальністю. З 1978 по 1995 рр. працювала у бібліотеці УВС ХАО. В 1979 році закінчила Харківське культурно-просвітнє училище, а в 1986 р. – Харківський державний інститут культури, за спеціальністю "бібліотекар-бібліограф".

У 1995 р. Тетяна Анатоліївна повернулася до ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Відтоді вона працює у відділі наукової обробки та організації алфавітних каталогів. Здійснює роботу з редагування каталогів, тиражування карток, а також іншу, відповідно до посадових обов'язків. Т. А. Третяк постійно підвищує свою кваліфікацію. Освоїла роботу зі сканером, комп'ютером (Word Office, Інтернет). До своїх обов'язків ставиться сумлінно.

Дисциплінована, працелюбна, доброзичлива, Тетяна Анатоліївна користується повагою і авторитетом у колективі відділу.

4 жовтня. Відзначила 55 років ***Гордієнко Олена Василівна,*** зав. сектором обслуговування читачів відділу літератури іноземними мовами .

Після закінчення у 1980 році факультету іноземних мов Харківського державного університету ім. О. М. Горького, Олена Василівна деякий час викладала німецьку мову у школі. З 1986 року вона працює у ХДНБ ім. В. Г. Короленка, спочатку на посаді старшого редактора, а потім, з 1988 року, зав. сектором обслуговування читачів відділу літератури іноземними мовами.

Професійні якості допомагають їй забезпечити якісне обслуговування читачів у читальному залі відділу. Олена Василівна займається формуванням підсобного фонду, вивчає його використання, виконує роботу по його збереженню.

Значну увагу О. В. Гордієнко приділяє пропаганді літератури іноземними мовами з підсобного фонду відділу, організує роботу з довідково-бібліографічного обслуговування, виконує усні та письмові довідки, надає бібліографічні консультації.

За контактність, комунікабельність, бажання прийти на допомогу, доброту та чуйність Олену Василівну поважають у бібліотеці. О. В. Гордієнко неодноразово була відзначена подяками та преміями. Колеги

бажають їй міцного здоров'я, щастя, творчої наснаги.

5 листопада. Виповнилося 55 років ***Олені Сергіївні Рябцевій***, завідувачу сектору історії книги відділу рідкісних видань і рукописів.

О. С. Рябцева, за фахом бібліотекар-бібліограф, вихованка Харківської академії культури, улаштувалась на роботу в бібліотеку в 1984 р. в інформаційно-бібліографічний відділ на посаду бібліотекаря I категорії. З 1992 по 1995 роки працювала у Харківській музикально-театральній бібліотеці ім. К.С. Станіславського на посаді провідного бібліотекаря відділу рідкісних книг, у 1995–2003 роках на посаді бібліотекаря 1 категорії відділу україніки ХДНБ ім. В. Г. Короленка, де відповідала за Українсько-Канадську бібліотеку, займалася вивченням і дослідженням фонду екстеріорики ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

З 2003 р. і до цього часу О. С. Рябцева завідує сектором історії книги відділу рідкісних видань і рукописів. Підвищувала кваліфікацію на курсах при Державній академії керівних кадрів культури і мистецтв (2006 р.)

Олена Сергіївна – організатор і основний виконавець роботи з формування провідних колекцій українських книжкових пам'яток, з підготовки наукових описів фондових документів до Державного реєстру національного культурного надбання (з 2003 по 2008 рр. особисто підготувала майже 1500 наукових описів), з наукового розкриття колекцій бібліотеки шляхом підготовки експозицій рідкісних і цінних видань, наукових публікацій. О. С. Рябцева – укладач електронного путівника "Колекції рідкісних видань та рукописів у фондах ХДНБ ім. В. Г. Короленка", а саме його частини, присвяченій мистецтву української книги XVIII – XX ст.

Олена Сергіївна нагороджена почесними грамотами адміністрації бібліотеки. Принципова. Користується заслуженим авторитетом.

24 листопада. Колектив бібліотеки вітав з 60-річчям ***Олену Трохимівну Булгакову***, редактора I категорії відділу систематизації та організації систематичних каталогів.

О. Т. Булгакова працює у бібліотеці з 1979 року. За спеціальністю бібліотекар-бібліограф, у 1971 році закінчила Харківський державний інститут культури, стаж бібліотечної роботи – 37 років.

Олена Трохимівна здійснює наукову аналітико-синтетичну обробку (індексування) документів за розділами таблиць ББК (Бібліотечно-бібліографічної класифікації) "Сільськогосподарські та лісогосподарські науки", "Бібліотечна справа. Бібліотекознавство" та веде відповідні розділи систематичного каталогу і картотеки. Вона бере активну участь в організації систематичного каталогу авторефератів дисертацій та картотеки за номенклатурою спеціальностей наукових працівників.

Робота у відділі систематизації потребує високого професіоналізму, оперативності, взаємодопомоги. Ці якості властиві Олені Трохимівні. Вона постійно поповнює свої знання з питань лінгвістичного забезпечення автоматизованої інформаційно-пошукової системи за профілем.

О. Т. Булгакова досконало володіє інформацією, яка необхідна для надання консультацій користувачам і виконання тематичних довідок з різних галузей знань.

Завжди доброзичлива і працьовита, вона щиро ділиться своїм досвідом з колегами. Цій людині притаманна відданість бібліотечній справі.

Олена Трохимівна має заслужений авторитет серед колег за сумлінне ставлення до праці. Колектив поважає її за порядність, тактовність та чуйність.

26 листопада. Відзначила 55-річчя ***Надія Василівна Болібок,*** бібліотекар 1 категорії відділу зберігання фондів.

Надія Василівна закінчила в 1977 році хімічний факультет Харківського політехнічного інституту. Працювала за фахом у різних містах військової служби чоловіка. З жовтня 1992 р. Н. В. Болібок працює у відділі зберігання фондів бібліотеки, в секторі контролю. Зарекомендувала себе як відповідальний, старанний працівник. Сумлінно виконує службові обов'язки.

Чуйна, доброзичлива мама, Надія Василівна виховала двох синів. Колектив відділу зберігання фондів поважає і цінує Н. В. Болібок.

3 ВИДАВНИЧА ПРОДУКЦІЯ ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА

3.1 Видання, підготовлені працівниками бібліотеки

Великий майстер "Березоля". До 120-річчя від дня народження Леся Курбаса [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад.: О. І. Крутас, Л. В. Хлєсткова]. – Х., 2007. – 97 с.

У виданні представлено доповіді та повідомлення театрознавців, викладачів, педагогів – учасників конференції, присвяченої 120-річчю від дня народження та 70-річчю дня пам'яті Леся Курбаса, видатного театрального діяча, режисера театру "Березіль".

Зведений каталог іноземних наукових журналів, що надійшли до бібліотек м. Харкова у 2007 р. [Текст] / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад.: Н. В. Лубенська, В. А. Долбня]. – Х., 2008. – 33 с.

Друкований каталог містить відомості про іноземні періодичні видання з природничих наук, техніки, сільського господарства та медицини, одержані тринадцятьма бібліотеками Харкова у 2007 році.

Короленківські читання [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. 8 жовт. 2007 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад. Л. М. Багрянцева]. – Х., 2007. – 88 с.

Михайло Красиков – вчений, краєзнавець, поет [Текст] : бібліогр. покажч. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик]. – Х., 2008. – 103 с.

Покажчик містить відомості про публікації творів і праць Михайла Красикова та літературу про його життя і творчий шлях.

Україномовна колекція освітянської літератури у фондах ХДНБ ім. В. Г. Короленка (1857–1923 рр.) [Текст] : путівник / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Кам'янець-Подільський національний університет; [уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик, В. О. Савчук]. – Камянець-Подільський : Вид. Зволейко Д. Г., 2008. – 128 с.

Путівник знайомить з україномовною дореволюційною і пожовтневою частиною колекції україномовної літератури, що знаходиться у фондах ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. Події, факти [Текст] : довід. Ч. 3 (1980–1999) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Г. М. Єрофеєва, О. В. Филимонова; редкол.: В. Д. Ракитянська та ін.]. – Х., 2007. – 85 с.

За хронологією подій подано інформацію про розвиток ХДНБ ім. В. Г. Короленка у 1980–1999 роках.

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка [Текст] : інформ. бюл. 2008. Вип. 3 (39) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: О. П. Куніч, А. М. Перепеча]. – Х., 2008. – 22 с.

Висвітлено основні події, що відбулися протягом липня-вересня 2008 року.

3.2 Статті співпрацівників

Быков, В. Евреи – кавалеры георгиевских крестов [Текст] / В. Быков, Д. Зекцер // Шалом : Харьк. евр. газ. – 2008. – № 11–12. – С. 2.

Дмитриева, Е. Виртуальный краеведческий проект «Николай Васильевич Гоголь и Харьковщина : К 200-летию со дня рождения писателя» / Е. Дмитриева // Харків – столиця російської культури в Україні : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 17 черв. 2008 р. – Х., 2008. – С. 100–103. – Обкл. та 2-й тит. арк. рос. мовою.

Короленківські читання [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. 8 жовт. 2007 р. / Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; [уклад.: Л. М. Багрянцева]. – Х., 2007. – 88 с.

Кучерова, Н. Нотний фонд дореволюционных изданий Харьковской государственной научной библиотеки им. В. Г. Короленко : из истории создания / Н. Кучерова // Бібліотечний форум України. – 2008. – № 4. – С. 19–20.

Завідувачка сектором нотних видань відділу наукової обробки документів та організації алфавітних каталогів висвітлює історію формування фонду нотних видань, його склад, роль Л. Б. Хавкіної в організації спеціалізованого фонду.

Лосиевский, И. Я. Библиотечное фондоведение в прошлом, настоящем и будущем [Текст] / И. Я. Лосиевский // Университетская книга (Москва). – 2008. – № 9. – С. 34–36. – Рец. на кн. : Столяров Ю. Н., Кушнаренко Н. Н., Соляник А. А. Эволюция библиотечного фондоведения / под ред. Ю. Н. Столярова. – М.: ТАИР, 2007. – 688 с.

Лосиевский, И. Историк и власть. Судьба Евгения Тарле / И. Лосиевский [Текст] // Личности (Киев). – 2008. – № 5(15). – С. 35–49; № 6 (16). – С. 58–75. Репрод. документів з особового фонду академіка Є. В. Тарле у ХДНБК.

Поліщук, О. Місце і роль авторитетних файлів у машиночитаній каталогізації / О. Поліщук // Бібліотечний форум України. – 2008. – № 4. – С. 2–4.

У статті завідувачки відділу обробки фондів та організації алфавітних каталогів акцентується увага на важливості створення авторитетних файлів для проведення якісної каталогізації та необхідності вирішення цього питання на державному рівні.

Ракитянська, В. Д. Освітня місія наукової бібліотеки в інформаційному суспільстві / В. Д. Ракитянська // Сучасний читач і бібліотека : зб. матеріалів круглого столу. 15–18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 58–66.

Роль і статус наукових бібліотек, у т. ч. ХДНБ ім. В.Г. Короленка, в інформаційному суспільстві. Сайти бібліотек як потужний арсенал інформаційних ресурсів. Реалізація “Віртуальної довідкової служби” бібліотек України. Регіональні інформаційні портали.

Шоломова, С. Б. К истории одного перевода [Текст] / С. Б. Шоломова // Мир библиографии. – 2008. – № 5. – С. 74–80.

На прикладі одного з унікальних видань, яке зберігається у фонді ХДНБ ім. В. Г. Короленка (Ж. Мишле. Птица. Пер. со второго франц. изд. СПб. 1878), авторка досліджує діяльність В. Г. Короленка як перекладача.

4 БІБЛІОТЕКА НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ

Безрукава, Т. Рукописи не горять, або Хроніки бібліотеки Короленка : [сторінки історії і сьогодення б-ки] / Т. Безрукова // Проспект Правди. – 2008. – 7 окт.: 5 фот.

Сторінки історії та сьогодення бібліотеки.

Богуш, Т. Роль публічної бібліотеки в житті пересічного українця (за наслідками дослідження) / Т. Богуш // Бібліотечна планета. – 2008. – № 4. – С. 5–9.

Результати республіканського дослідження "Публічні бібліотеки України в соціокультурному просторі регіону", проведеного Національною парламентською бібліотекою України у 2006–2007 роках за участю ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Збанацька, О. Трансформація вербальних інформаційно-пошукових мов в інформаційно-бібліографічній діяльності / О. Збанацька // Бібліотечна планета. – 2008. – № 4. – С. 9–13

У статті старшого викладача Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв в контексті аналізу шляхів становлення й розвитку предметизаційних інформаційно-пошукових мов у 1920-х роках, згадується Б. Борович як один із фундаторів школи предметизаторів в Україні, основоположників теорії та практики предметної каталогізації. Створення ним в Харківській науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка, де він очолював консультаційний відділ у 1920–1930 рр. першого предметного каталогу в Україні.

Здановська, В. П. 105-та річниця заснування відділу бібліотекознавства Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка / В. П. Здановська // Бібліотечний вісник. – 2008. – № 4. – С. 51–52.

Авторка, молодший науковий співробітник Національної бібліотеки України ім. Вернадського, висвітлює роботу міжнародних наукових читань "Перший в країні відділ бібліотекознавства: до 105-ї річниці заснування", організованих ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Кириченко, Г. Сучасний читач і бібліотека / Г. Кириченко // Бібліотечна планета. – 2008. – № 4. – С. 19–20.

Виступ директора В. Д. Ракитянської щодо освітньої місії бібліотеки в інформаційному суспільстві на засіданні круглого столу "Сучасний читач і бібліотека", який відбувся в Автономній республіці Крим 5–18 вересня 2008 р.

Кривочуприн, Е. На «неправильные» книги никто не покушался. И права такого ни у кого нет / Е. Кривочуприн // Время. – 2008. – 10 дек.

Директори бібліотек Харкова, в т. ч. директор ХДНБ ім. В. Г. Короленка В. Д. Ракитянська, спростовують чутки про вилучення «ідеологічно шкідливої» літератури з бібліотечних фондів.

Липина, А. Оружие в библиотеке… Информационное : [о выст. "Современное военное искусство", открывшейся в ХГНБ] / А. Липина // Время. – 2008. – 1 нояб.

О чем молчат даты [Текст] // Голос Харькова – 20087. – № 24, октябрь – С. 8.

Інформаційна довідка про відкриття 8 жовтня 1886 року Харківської громадської бібліотеки.

Остапенко, П. В. Суперечливі моменти історії України і Росії / П. В. Остапенко, Ю. В. Боковікова. – Х. : Торсінг-Плюс, 2008. – 384 с. – (Сер. „Іду на урок"). – Авт. зазначені на звороті тит. арк.

Автори висловлюють подяку колективу відділу україніки ХДНБ ім. В. Г. Короленка та особисто Школі Олені Іванівні за допомогу в роботі над книгою.

Романовський, В. Серце, віддане дітям / В. Романовський // Слобід. край. – 2008. – 23 жовт.

Про роботу науково-практичної конференції «Педагогіка В. О. Сухомлинського: орієнтири XXI століття», яка відбулася в ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Січнева, І. Час рятувати книги? / І. Січнева // Слобід. край. – 2008. – 18 жовт.

Є згадка про те, як працівники ХДНБ в роки окупації рятували бібліотечний фонд від знищення.

Скорохватова, А. Моніторинг розвитку краєзнавчої бібліотечної діяльності в умовах формування електронного інформаційного середовища / А. Скорохватова // Сучасний читач і бібліотека : зб. матеріалів круглого столу. 15–18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 74 – 79.

У межах викладення результатів методичого моніторингу, здійсненого Державною історичною бібліотекою України, наведено дані щодо пропозицій ХДНБ ім. В. Г. Короленка про необхідність більш чіткого розмежування у "Положенні про краєзнавчу роботу бібліотек системи Міністерства культури ..." функцій бібліотек, особливо у таких регіонах як Харківщина і Одещина, де окрім ОУНБ функціонують великі і потужні наукові бібліотеки.

Телячий, Ю. В. Фонди Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка як джерело дослідження культурологічної діяльності української інтелігенції в роки національно-демократичної революції (1917–1920) / Ю. В. Телячий // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Сер. : Бібліотекознавство. Книгознавство. Вип. 1. – Кам'янець-Подільський, 2008. – С. 237–243.

Автор статті, докторант кафедри історії України Кам'янець-Подільського національного університету, характеризує фонди ХДНБ ім. В. Г. Короленка, які висвітлюють культурно-творчу діяльність української інтелігенції в роки національно-демократичної революції. Проаналізовано широкий спектр україномовної літератури, виданої впродовж 1917 – 1920-х років. Цінним джерелом для вивчення культуротворчих процесів часів революції названо посібник "Українська колекція освітянської літератури у фондах Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (1857 – 1923 рр.)".

Тимощенков, В. В "стране березового ситца" [Текст] / В. Тимощенков // Новый день (Харьков). – 2008. – № 144(857), 26 дек.

Про презентації книги В. Божка "Есенин в Харькове" та виставки прижиттєвих видань творів поета, які відбулись у бібліотеці.

Тихонова, И. Не будет книг – останутся вилы [Текст] / И. Тихонова // Харьк. известия. – 2008. – 7 окт.

У контексті гаданої ревізії бібліотечних фондів в Україні є згадка про те, як працівники ХДНБ в роки окупації рятували бібліотечний фонд від знищення.

Торлін, І. Віртуальне обслуговування віддалених користувачів на сайтах публічних бібліотек України [Текст] / І. Торлін // Сучасний читач

і бібліотека : зб. матеріалів круглого столу. 15–18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 91 – 97.

В межах аналізування веб-сайтів 90 бібліотек та сервісах, що надаються віддаленим користувачам, подано інформацію про корпоративне об'єднання віртуальної довідкової служби на базі ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Дані про відвідуваність сайту бібліотеки – кількість унікальних хостів / завантажених сторінок на добу, яка за рейтингом посідає шосте місце у топ-десятці найбільш відвідуваних сайтів публічних бібліотек України.

Українські бібліографи. Біографічні відомості. Професійна діяльність. Бібліографія [Текст] : вип. 1 / ДЗ "НПБУ" ; [авт.-уклад.: Р. С. Данова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко, Н. Я. Зайченко]. – К., 2008. – 232 с.

Із змісту: Жданова Р.С. Багалій Дмитро Іванович: [між іншим про внесок Д. І. Багалія у розвиток ХДНБ ім. В. Г. Короленка]. – С. 21–24; Колосова Наталія Феоктистівна: [працювала в довідково-бібліографічному відділі ХДНБ ім. В. Г. Короленка у 1954–1963 рр.]. – С. 183–184.

ЗМІСТ

Виробничо-практичне видання

Хроніка
Харківської державної наукової бібліотеки
ім. В. Г. Короленка

Інформаційний бюлетень
2008 р. Вип. 4 (40)

Відповідальний за випуск В. Д. Ракитянська,
засл. працівник культури України

Редактор Л. О. Каплун

Підписано до друку Формат паперу 60х84 1/16
1,8 друк. арк., 0,9 обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів.
Тираж 90 пр. Замовлення №
Ксерокс ХДНБ ім. В.Г. Короленка, 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18.